

2.

כאן גילו לנו חז"ל ארבעת הכחות הדרושים להשלים מעשה

עלי שור ח"ב דף רנה

3.

הוי עז כנמר - התחזק במצוה יותר משיכולת בידך

רש"י פסחים קיב.

4.

י כ י ן	תפארת ישראל	י כ י ן
עו [אונטערנעמענד] כנמר שלא ישוב מפני כל, אף שאינו חזק כל כך צטצעו: קנג (3) ובהשלמתך החגוי צפעולת הנפש, דהיינו צהשכלה בלימוד התורה, שהיא כשמש צהירה מאירה לארך ולדרים, כשחנול לענין עמוק שלא חצין צתחלה, לא חמיאש. אלא הוי קל כנשר שאמרו עליו הצצעיים שיחנשא א"ע לרום לעוף ולהליץ דוקא נגד השמש. כן אחה חתעמל להחנשא מול השמש הקדושה הזאת, ויהיה הענין עוד כל כך עמוק, הפוך צה והפוך צה, ולבסוף יפתח ה' לך שערי אורו וחציו היעצ: קנד (ג) ובהשלמתך צמניעת פעולת הנפש, דהיינו לבלי להחכס בשכל אנושי צמלות התורה, צמה שאין האדם יכול להשיגו בשכל אנושי. צה תהיה רץ לכצי אשר האיד ירדוף אחריו, והוא רק צקלות רגליו ינלל לכצי מד. כן הרחק מהמניעות הזה דרכך, כי זהו דעת האפיקורסת ומניעת אשר נכשלו ונפלו צה רצים: לכן אל תקרב אל פתח צימה: קנה (ד) ובהשלמתך צמניעת פעולת של הגוף, דהיינו לבלי להקר רסן מחאות היצר שלא תעבור צמעשה צחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה. צה חלנצ רוח גבורה כארי לכבוש בכל כח כל מחות היצר, ולא תאמר כי חלש אתה, חוק וצחוק וי' יעורך: קנו ר"ל אף שיעצמך להיות עו כנמר, היינו צפנימיותך נגד עזמך וקטנותך וכדאמרו. אבל השמר לך מלהתרגל להעז נגד אדם הגדול ממך צנים או צחכמה, שע"י התרגלך כן, לבסוף תעז גם נגד תה"ק, צהחיש אותה או את	שיגיו כל מחוס, גם שם אין צידס טובס: קנח ר"ל כשישליכו רק השקפה א' עלך אלהים צחמצע שמחוס, מגרוס שירדו שחת צעצבות לצאר שלהם שיחדמה לעין הרואה שישאצו משס ששון ושמחה, דגס חצי ימיהס, ר"ל עולם הזה שהוא חצי הייחוס חזה החצי יחדמו שהיא שלהן גם אותה לא ישיגו: קנח היינו הג' מדות של צלעס הנ"ל. דדמים מרחי משמע, דהיינו אותן שיש צהס רוח גבוה, וסופים נגאותס דמי אחרים. וגם משמע אותן השואפים למלאות גופס דס צהציעס לצס צחאותס. ומרמה היינו אותן המחכמים צעין רעה לכפור צעקרי האמונה: קנח אפילו ימים המבציקים ומצהיקים צהללחוס, לא ישיגו חצי העונג המחדמה: קנ ר"ל אבל חצי אפילו כשיחדמה שיחסקרו לי כל הג' הנ"ל, שלא אשיג כבוד כאשר חפצתי, ולא אשיג המחיות שיחענגו צהן הרשעים, וגם לא חצין טעס כמה דצרים שאקרת וצציות לי צחורחיק, צכולס חצי אצטח כך, שאחה מציני הגדול, וחדאי לטובחי עשית הכל: קנא דבשני אופנים ראוי לאדם שישלים א"ע צהן צעולמו. דהיינו, ע"י מעשה, וע"י מניעה ממעשה. וכל א' מאלה שוב מחחלק לב' אופנים, דהיינו, צמעשה הגוף, וצפעולת הנפש. לכן אמר הוי וכי: קנב א) בהשלמתך החלוי צמעשה הגוף, תקח א"ע לכל מעשה טוב, ולא תחשוב מי חצי ומה חיי שאשתדל אחר מצוה זאת, זה חצי ראוי רק לצדיק גדול, ולא לשפל כמוני. אבל חצי אומר לך, שתהיה	

ח (נזיקין ב) משנה עמוד מס 399הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

5.

יקוץ ה' יחליפו כח יעלו אבר פגשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו

ישעיהו פרק מ' פסוק לא'

תקד

במדבר כג בלק

אונקלוס

בְּיִשְׂרָאֵל בָּעֵת יֹאמֵר לְיַעֲקֹב
 וְלְיִשְׂרָאֵל מֵהַפֶּעַל אֵל: כִּד הֵן עָם
 כְּלָבִיא יְקוּם וְכֹאֲרִי יִתְנַשֵּׂא לֹא
 יִשְׁכַּב עַד־יֵאכַל טָרְף וְדַם־חֲלָלִים
 יִשְׁתָּה: כה וַיֹּאמֶר בְּלָק אֶל־בְּלָעָם

יעקב ואף לא קסמיא רען
 פרבות בית ישראל בעדן
 יתאמר ליעקב ולישראל
 מה עבד אלהא: כד הא
 עמא כליחא שרי וכאריא
 יתנפל לא ישרי בארעה
 עד דיקטול קטול ונגסי
 עממיא ירת: כה ואמר
 בלק לבלעם אף מילט לא

תולדות אהרן מה פעל אל. פסחים שם: ודם חללים. חולין לה: לו. נדה נה:

רשי

שפתי חכמים

פירש גם טעם ראשון וקל להבין: ש מפני שכ"ף הדמיון מורה
 שהוא מרמזה עת אחרת לעת הזאת: ת מפני דלעיל מיניה כתיב
 ותרועת מלך בו שהוא חבה ורועות אמר עוד עתיד שחאה עת אחרת
 כואת שישבו לפניו דרך חבה: א פירוש ויהיה דבוק עם כי לא נחש
 ביעקב. ולפי הדבר אחר יהיה פירוש כ"ף הדמיון הכי כעת כלומר
 אם יבאו עתים שיצטרכו לדבר בענין נחש או קסם יאמר להם על
 ידי גבואה ולא יצטרכו נחש או קסם בניל ובוה נמי נחאה למה ליה
 לרשי"י לשני טעמים וקל להבין: ב אוכל גם כן לשון חבלה הוא:
 ג היינו דם חללים ישתה: ד ולפירוש ראשון המקרא הזה כולו אינו
 כמשמעו ולפירוש דבר אחר קשה דפירש לא ישכב על משה
 ופשוטו משמע וקאי על העם לכן פירש גם טעם ראשון וקל להבין.
 ואף על פי שאין כאן רמוז על הריגתו של בלעם עמהם מכל מקום
 מסתמא הראו לו מן השמים הריגתו כאשר הראו לו הריגת מדין:

(כד) הן עם כדביא יקום וגו'. כשהן עומדין משינתם שחרימ הן מתגברים כלציה וכארי לחטוף את המנות
 ללבוש טלית לקרוא את שמע ולהניח חפילין: דא ישכב. כללה על מטמו עד שהוא אוכל ב ומחבל כל מזיק
 הבא לטרפו. כינד קורא את שמע על מטמו ומפקיד רוחו ציד המקום. כל מחנה וגייס להוקס הקב"ה שומרם
 ונלחם מלחמותם ומפילם ג חללים. ד"ה הן עם כלציה יקום וגו'. כמרגומו: ודם חללים ישתה. נתנחל
 שאין משה ממ עד שפיל מלכי מדין ד חללים ויהרג הוא עמהם שנאמר ואת בלעם בן בעור הקוקס הרגו
 ד (במדבר) תנייך. ירושלים. תשנ"ה. עמוד מס 518הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

יונתן בן עוזיאל

ירושלמי

תקמו

דְּעַבְד לְהוֹן אֱלֹהָא: כִּד יְחִידָאָה הוּא עֵמָא
 הָדִין גַּיִיח וְשָׂרִי כְּאֲרִיא בְּגִבּוֹרְתָא וְכִלְיָתָא
 מְתַנְטְלִין לֹא דְמְכוּזִין הִינוּן עַד דִּיקְטָלוּן
 קְטוּל רַב בְּבַעְלֵי דְכַבִּיהוֹן וּבִיזַת קְטוּלֵיא
 יִרְתוּן: כה וַיֹּאמֶר בְּלָק לְבָלָעָם אוֹף לְטָא לֹא

ד (במדבר) תנייך. ירושלים. תשנ"ה. עמוד מס 519הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

8.

לי ממילא מברכינא: ימי שאכל וכו'; אמר רב זכיד ואיתימא רב דימי בר אבא מחלוקת בשכח 'אבל במזיד ד"ה יחזור למקומו ויברך פשיטא ושכח תנן מהו דתימא ה"ה אפילו במזיד והאי דקתני ושכח להודיעך כהן דב"ש קמ"ל תניא אמרו להם ב"ה לב"ש לדבריכם מי שאכל בראש הבירה ושכח ויוד ולא ברך יחזור לראש הבירה ויברך אמרו להן ב"ש לב"ה לדבריכם מי ששכח אונקי בראש הבירה לא יעלה וימלנה לכבוד עצמו הוא עולה לכבוד שמים לא כל שכן הנהו תרי תלמידי חד עביד בשונג כב"ש ואשכח אונקא דדהבא וחד עביד במזיד כב"ה ואכליה אריא רבה בב"ה הוה קאול א (ברכות) תלמוד בבלי עמוד מס 112 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

9.

ולישאל מה פער אל וקן הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא וגו' מכאן אמרו שישאל הם גדולים בתורה (1) יותר מטלאכי השרת ואצ"ל שישאל הם גדולים יותר מכל באי עולם ומכל מעשה ידיו שברא בעולמו. לכן שני חכמים במשנה היו עו כנמר וקל כנשר רץ כצבי ונבור כארי לעשות רצון (2) אבך שבימים. מאי טי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל אלא כמות תנא דבי אליהו >ישועות יעקב, אמרי אש< יעקב בן נפתלי הירץ מברודי עמוד מס 134 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

IDENTITY

נמר

Rashi (*Yirmiya* 13:23) identifies *namer* as the leopard.

נשר

There is a widespread dispute as to the precise identity of the *nesher*. It is commonly translated as an eagle, and indeed *Sefer HaTur* (*Sha'ar* 2, *Hilchos Shechita* 45a) and *Chizkuni* (*Vayikra* 11:13) identify it as such. However, *Tosafos* (*Chullin* 63a נ"ד) object to this translation because *Chullin* 61a says that the *nesher* has no kosher signs. Since one of the kosher signs of a bird is an extra toe, and an eagle *possesses* an extra toe, the *nesher* cannot be the eagle.

Rav Saadia Gaon (*Vayikra* 11:13) translates *nesher* as *nasr*, which is Arabic for a griffon vulture. Ibn Ezra (*Vayikra* 11:13), Ramban (*Chullin* 62b) and *Chiddushei HaRan* (*Chullin* 61a) appear to concur (see *Sichas Chullin*, 422). However, even this translation has its difficulties (see *ibid.*).

Since it does not alter the understanding of the Mishnah, I translate *nesher* as an eagle, which is the familiar and widely accepted translation.

Devarim 28:49 describes the *nesher* as "swooping." Both understandings of *nesher* are compatible with this verse, as both the eagle and the griffon vulture are capable of soaring for long periods of time (see *Encyclopedia Britannica*, 2004 DVD ed., s.v. vulture).

צבי

The authorities dispute the identity of a *tzvi*. Rashi (*Chullin* 59b ד"ה והרי צבי) translates it as *steinbok*, an Old French word for ibex, or wild goat (*Targum HaLa'az*). *Tosafos* (*Chullin* 59b ד"ה והרי צבי) translate it as deer, and Rav Saadia Gaon (*Devarim* 14:5) identifies it as *şvi*, which is Arabic for a gazelle. Some suggest that Rashi also agrees that it is a gazelle (see *Sichas Chullin*, 415).